

KULTURA I WARTOŚCI
ISSN 2299-7806
NR 3(11)/ 2014
KOMUNIKATY I
SPRAWOZDANIA
s. 167–170

PRZYRODA – MIASTO – GLOBALNOŚĆ

Wrocław, 17 października 2014

Leszek Kopciuch

17 października 2014 we Wrocławiu, w Instytucie Kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego, odbyła się kolejna konferencja naukowa poświęcona zagadnieniom związanym z historycznymi i współczesnymi procesami globalizacyjnymi. Konferencje z tego cyklu są już od kilku lat organizowane w Uniwersytecie Wrocławskim przez Instytut Kulturoznawstwa, Instytut Historyczny oraz internetowe czasopismo naukowe „Kultura–Historia–Globalizacja”. Konferencje mają charakter interdyscyplinarny i gromadzą zwykle naukowców reprezentujących różne dyscypliny nauki, takie m.in. jak historia, kulturoznawstwo, antropologia, socjologia, politologia, ekonomia, filozofia, historia sztuki, literaturoznawstwo, pedagogika.

Tegoroczna, już siódma edycja konferencji była poświęcona zagadnieniom związanym z globalizacją w kontekście środowiska i otoczenia miejskiego i przyrodniczego. Temat konferencji został sformułowany jako „Przyroda – Miasto – Globalność”. W liście intencyjnym konferencji jej organizatorzy pisali: „Chcielibyśmy szukać odpowiedzi m.in. na pytania o charakter relacji zachodzących pomiędzy przyrodą, miastem a zjawiskami i procesami globalnymi. Np.: Jaką rolę odgrywa przyroda w kształtowaniu globalnych zjawisk kulturowych, społecznych, politycznych, ekonomicznych? A może sama jest rezultatem tych procesów? Podobne pytania dotyczą, często przeciwstawianych przyrodzie obszarów miejskich – czy miasta są miejscem, wytworem czy może katalizatorem procesów globalnych? Zapytać chcielibyśmy również o to, na czym w tym kontekście zasadzają się związki zachodzące pomiędzy przyrodą a miastem. Niewątpliwie istotną problematyką będzie tu ewolucja wymienianych wyżej zjawisk i procesów związanych z miastem

oraz przyrodą. Chodzić będzie zatem także o pogłębioną perspektywę historyczną przy analizie owych problemów. Ważką kwestią byłby też namysł nad kulturowymi konceptualizacjami przyrody i miasta, choćby na gruncie różnych kultur. Jednakże nie tylko współczesnymi koncepcjami przyrody i miasta, ale i tymi, które pojawiały się na przestrzeni dziejów. To tylko przykładowe pytania z obszaru wyznaczanego trójką: przyroda, miasto, globalność”.

W skład komitetu naukowego konferencji weszli: prof. dr hab. Bogdan Rok; dr hab. Stefan Bednarek, prof. UW r.; dr hab. Jan Michał Burdukiewicz, prof. UW r. Z kolei w skład komitetu organizacyjnego konferencji weszli: dr hab. Andrzej Nobis, prof. UW r (Instytut Kulturoznawstwa); dr hab. Piotr Badyňa (Instytut Historyczny) oraz dr Piotr Jakub Fereński (Instytut Historyczny).

Podobnie jak we wcześniejszych edycjach, również w tym roku uczestnicy konferencji nie wygłaszali „tradycyjnych” referatów. Teksty ich wystąpień organizatorzy udostępnili wszystkim uczestnikom kilka tygodni przed konferencją. Cały czas przeznaczony na obrady konferencji mógł więc być poświęcony na dyskusje zainspirowane treściami zawartymi w przygotowanych przez uczestników tekstach.

W ramach obrad dyskusjom poddane były w tym roku następujące wystąpienia: Piotr Badyňa, *Niezaściankowy „talerz polskiej magnaterii końca XVII stulecia*; Daria Bręczewska-Kulesza, *Rola historycznej i współczesnej zieleni publicznej w życiu miast na przykładzie Bydgoszczy*; Małgorzata Dancewicz, *Performans w globalnych przestrzeniach miasta i sieci na przykładzie działań tactical media*; Piotr Jakub Fereński, *Polityczna rola miast w wymiarze globalnym*; Bożena Gierek, *Miejsce i rola obszarów gaeltacht w procesach globalnych*; Leszek Kopciuch, *Miasto – wybrane konteksty i przykłady z XX-wiecznej filozofii dziejów*; Natalia Kućma, *Miasto jako metafora wykluczenia*; Barbara Kwaśny, *Przyroda w mieście: lokalne i globalne geografie w perspektywie historycznej i współczesnej*; Rafał Nahirny, *Subnatura i miasto. Przyroda poza kontrolą*; Adam Nobis, *Przyroda i globalność miasta*; Dorota Płuchowska, *Miasto jako medium i forma procesów globalizacji*; Justyna Teodorczyk, *Przyroda częścią sztuki, sztuka częścią przyrody? O artystycznych poczynaniach globalistycznie*; Lech Zdybel, *Przyroda – dobro globalne (międzynarodowe) czy lokalne (narodowe)? Rozważania z filozofii politycznej, etyki biznesu, sozologii i pokrewnych dziedzin*.

Podjęmowana problematyka była uwarunkowana głównym tematem konferencji, spinającym zwarcie całą różnorodną problematykę w zwartą całość, ale była też wyznaczona przez specyficzne, czasami bardzo odmienne perspektywy i preferencje badawcze poszczególnych uczestni-

ków. Pozwoliło to, z jednej strony, na wgląd w szereg szczegółowych odmienności, ujawniających się w różnych obszarach, w jakich dokonuje się globalizacja. Ale z drugiej strony, można było także dostrzec, że mimo tej różnorodności, pewne trendy, czy linie rozwojowe, są wspólne. Nie trzeba chyba specjalnie dodawać, że dzięki obecności różnych, częstokroć różnych perspektyw badawczych, każdy z uczestników mógł nie tylko zaprezentować własny sposób patrzenia, własny paradygmat interpretacyjny i poglądy, lecz mógł także – właśnie w kontekście spotkania innymi paradygmatami – wzbogacić swoje własne spojrzenie, patrząc na swój własny pogląd w świetle innych podejść i ujęć.

I po raz kolejny, pisząc kolejne sprawozdanie z cyklu wrocławskich konferencji, nie mogę nie podkreślić korzyści, które wynikają z tego, że organizatorzy zrezygnowali z „klasycznych” referatów na rzecz ich wcześniejszego udostępnienia w formie plików wysyłanych do uczestników. A najważniejsza jest chyba ta, że wszyscy mają dzięki temu czas na „dystans”. Dopiero w tej postawie dystansu można bowiem znaleźć właściwe środowisko dla sformułowania rzeczywiście ważnych pytań i wątpliwości, ale także głosów pozytywnych i aprobaty. Warto to zaakcentować, gdyż wiele jest u nas konferencji, na których ten dyskusyjny czas jest bardzo ograniczony. Rzecz jasna, rezygnacja z klasycznych referatów ma również swoje mankamenty, zwłaszcza gdy się uwzględni, że niektórzy autorzy właśnie w słowie mówionym ujmują swój pogląd lepiej niż w tekście. Ponadto, nie możemy naiwnie oczekiwać, że sam czas na dystans zostanie przez wszystkich właściwie wykorzystany. Niemniej, w ogólnej perspektywie, również w kontekście tych konferencji, w których miałem okazję uczestniczyć – korzyści takiego, że tak powiem „wrocławskiego” trybu konferowania są pierwszorzędne. Można w tym sensie mieć nadzieję, że ten styl konferencji będzie określał również następne jej edycje.

Pełne teksty wszystkich wystąpień, przygotowane jako artykuły naukowe, zostaną po recenzjach opublikowane w drugim numerze czasopisma „Kultura–Historia–Globalizacja”, który ukaże się do końca tego roku. I to bez wątpienia kolejna dobra strona tej konferencji: teksty są bowiem publikowane niezwykle „sprawnie”, gdyż już zaledwie w miesiąc po zakończeniu konferencji, i to w uznanym czasopiśmie, specjalizującym się zagadnieniach globalizacyjnych. Warto też nadmienić, że teksty te, opublikowane pierwotnie w wersji elektronicznej – na stronie pisma „Kultura – Historia – Globalizacja” – mają także szansę ukazać się w klasycznej formie papierowej. Poszczególne numery tego czasopisma są bowiem publikowane także – co pewien czas – w formie

zbiorowych monografii w ramach serii *Historia – Kultura – Globalizacja*, wydawanej we Wrocławiu przez Wydawnictwo Gajt. Dotychczas ukazały się cztery tomy tej serii – ostatni w tym roku.

Kolejna konferencja poświęcona globalizacji – jak zapowiedzieli organizatorzy – odbędzie się we Wrocławiu w październiku przyszłego roku.

LESZEK KOPCIUCH, habilitated doctor, Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland. E-mail: leszek.kopciuch@poczta.umcs.lublin.pl

